

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ε΄ ΚΛΙΜΑΚΙΟ

ΠΡΑΞΗ 321 /2021

Αποτελούμενο από την Πρόεδρο του Κλιμακίου Θεολογία Γναρδέλλη, Σύμβουλο, και τα μέλη Αντώνιο Φρούντα, Πάρεδρο, και, κωλυομένων των λοιπών Παρέδρων, Αναστασία Καρτερολιώτη, Εισηγήτρια.

Συνήλθε στις 24 Μαΐου 2021, προκειμένου να ελέγξει τη νομιμότητα του σχεδίου της 3ης συμπληρωματικής σύμβασης του έργου με τίτλο «Υδρευση Ηρακλείου και Αγίου Νικολάου από το Φράγμα Αποσελέμη - Κατασκευή Φράγματος Αποσελέμη», συμβατικής δαπάνης 3.281.180,81 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. (2.646.113,56 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.). Ο φάκελος με τα στοιχεία της υπόθεσης υποβλήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 5.5.2021 (αριθ. πρωτ. ΕλΣυν 22216), με το 5542/26.4.2021 έγγραφο του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας «Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.» («Ο.Α.Κ. Α.Ε.»), και συμπληρώθηκε με τα με αριθ. πρωτ. ΕλΣυν 25963/24.5.2021 έγγραφα του εν λόγω φορέα.

Άκουσε την εισήγηση της Εισηγήτριας Αναστασίας Καρτερολιώτη.

Σκέφθηκε κατά τον νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 324 του Κεφαλαίου 53 του Δεύτερου Τμήματος του ν.4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» (Α΄ 127/29.6.2020, με ημερομηνία κυκλοφορίας 30.6.2020), το οποίο άρχισε να ισχύει, κατά το άρθρο 383 του ως άνω νόμου, από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΕλΣυν Ε΄ Κλ. 600, 579, 527, 486/2020), στις συμβάσεις έργων, που συνάπτονται από το Ελληνικό Δημόσιο, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους,

από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όταν η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000,00 ευρώ. Στον ως άνω ειδικό προληπτικό έλεγχο νομιμότητας υπόκεινται, σύμφωνα με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου, και οι ουσιώδεις τροποποιήσεις όρων σύμβασης που έχει υπαχθεί στον ανωτέρω έλεγχο, ανεξαρτήτως του αν προκαλούν αύξηση του οικονομικού της αντικειμένου, δοθέντος ότι οι τροποποιητικές συμβάσεις δεν έχουν τον χαρακτήρα αυτοτελών συμβάσεων με ιδιαίτερο οικονομικό αντικείμενο, αλλά αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο με την αρχική σύμβαση, στην οποία ενσωματώνονται (ΕλΣυν Ε΄ Κλ. 299/2021 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

2. Ο προληπτικός αυτός έλεγχος νομιμότητας, ο οποίος αποτελεί ουσιώδη νομικό τύπο της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ασκείται κατά το στάδιο που προηγείται της υπογραφής αυτών και, κατά μείζονα λόγο, της εκτέλεσης αυτών, καθόσον αποσκοπεί αφενός μεν στην εξασφάλιση της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων σημαντικού οικονομικού αντικειμένου, αφετέρου δε στην πρόληψη τυχόν παραλείψεων ή παραβάσεων της κείμενης νομοθεσίας και συνεπώς, στην αποφυγή κατάρτισης μη νόμιμων συμβάσεων.

3. Υπό την έννοια αυτή, ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου προϋποθέτει εργασίες, οι οποίες πρόκειται να εκτελεστούν και όχι εργασίες οι οποίες έχουν ήδη εκτελεστεί, έστω και μερικώς. Εξάλλου, ο εκ των υστέρων έλεγχος δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες συνήφθησαν και εκτελέστηκαν χωρίς να έχουν υποβληθεί για έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατέστη δυνατός μόνο με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα (βλ. άρθρο 39 του ν.2778/1999, Α΄ 295, άρθρο 3 του ν.3060/2002, Α΄ 242, άρθρο 9 του ν.3279/2004, Α΄ 205, και άρθρο 14 του ν.3335/2005, Α΄ 95), που επέτρεψαν τον εκ των υστέρων έλεγχο μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για συγκεκριμένες δηλαδή κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, και για λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση που υποβάλλεται στο Κλιμάκιο σύμβαση έργου, αρχική ή τροποποιητική, μη εμπίπτουσα στις προαναφερθείσες εξαιρέσεις, η οποία έχει ήδη εκτελεστεί, έστω και μερικώς, το Κλιμάκιο στερείται πλέον της χρονικής αρμοδιότητας να προβεί στον έλεγχο αυτής (ΕλΣυν Ε΄ Κλ. 299/2021).

4. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

4.1. Κατά τα γνωστά στο Κλιμάκιο (βλ. ΕλΣυν VI Τμ. 2238, 2188/2011), με τη Δ6/οικ/3699/14.12.2004 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκαν οι όροι δημοπράτησης για την εκτέλεση του έργου «Υδρευση Ηρακλείου και Αγίου Νικολάου

από το Φράγμα Αποσελέμη – Κατασκευή Φράγματος Αποσελέμη», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 48.970.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.. Στις 17.2.2005 διεξήχθη ο ανοικτός διαγωνισμός και με τη Δ6/595/1.4.2005 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα αυτού στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία ..., η οποία προσέφερε έκπτωση 43,515%. Στις 30.6.2005 υπεγράφη η οικεία σύμβαση έναντι συνολικού ανταλλάγματος ύψους 27.894.981,36 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., και ορίστηκε η διάρκεια του έργου σε 38 μήνες (έως τις 31.8.2008), η οποία παρατάθηκε διαδοχικά μέχρι τις 31.12.2011. Με τη Δ6/2708/4.9.2006 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκε η σύσταση κατασκευαστικής κοινοπραξίας με την επωνυμία ... για την εκτέλεση αυτού. Στο αντικείμενο του αρχικού έργου περιλαμβάνονταν: α. η κατασκευή χωμάτινου φράγματος και προφράγματος, β. η κατασκευή υπερχειλιστή στο δεξιό αντέρεισμα, γ. έργα εκτροπής – εκκένωσης και υδροληψίας στο δεξιό αντέρεισμα, δ. εσωτερική οδοποιία για την κατασκευή του έργου και την πρόσβαση στις επί μέρους εγκαταστάσεις, ε. η κατασκευή της παράκαμψης της επαρχιακής οδού Χερσονήσου – οροπεδίου Λασιθίου μήκους 5,6 χλμ. (καθόσον η υπάρχουσα εθνική οδός επρόκειτο να κατακλυσθεί από νερό), καθώς και της διαπλάτυνσης της υπάρχουσας οδού που καταλήγει στο Αβδού, μήκους περίπου 700μ., στ. η κατασκευή των βοηθητικών αναχωμάτων, ζ. η κατασκευή των έργων προστασίας του Ιερού Ναού Αγίου Κωνσταντίνου, η. η κατασκευή της παραλίμνιας οδού, θ. η κατασκευή των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του φράγματος και των συναφών έργων και ι. η κατασκευή όλων των επιμέρους έργων για να είναι λειτουργικές όλες οι ανωτέρω κατασκευές.

4.2. Ακολούθως, με τη Δ6/4001/31.12.2006 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκε η σύναψη της 1ης συμπληρωματικής σύμβασης, μετά τη 41/30.12.2008 θετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, ποσού 5.462.184,97 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.. Στο αντικείμενο αυτής περιελήφθησαν οι κάτωθι εργασίες: α. η κατασκευή λιθορριπής προστασίας του κυρίως ανάντη προφράγματος και των επιχωμάτων της παραλίμνιας οδοποιίας της Εθνικής Οδού Ηρακλείου – Οροπεδίου Λασιθίου, β. οι πρόσθετες εργασίες στην ως άνω οδό για την ενίσχυση των μέτρων υποστήριξης των πρανών εκσκαφής, γ. οι εργασίες για την αντιμετώπιση των έντονων καταπτώσεων των πρανών που παρουσιάστηκαν κατά μήκος της ως άνω οδού και τα μέτρα αντιστήριξής τους, δ. οι αμοιβές για την εκπόνηση πρόσθετων τοπογραφικών μελετών, γεωλογικών – γεωτεχνικών ερευνών, υδραυλικών και στατικών μελετών και μελετών οδοποιίας, ε. η δημιουργία νέων προσβάσεων των

ιδιοκτητών στις ιδιοκτησίες τους, όπου τα πρηνή της ανωτέρω οδού διακόπτουν την πρόσβαση αυτή και η απομάκρυνση αποβλήτων (κατσίγαροι) από τη λεκάνη κατάκλισης, στ. η διευθέτηση της κοίτης Αποσελέμη και ζ. οι δαπάνες αρχαιολογικών ερευνών και αποζημίωσης του αναδόχου για καθυστερήσεις πριν από την έναρξη κατασκευής των έργων. Με την 41/2009 Πράξη του VI Τμήματος κρίθηκε ότι οι περισσότερες από τις ως άνω συμπληρωματικές εργασίες προέκυψαν «κατόπιν της ανάγκης εκπόνησης πρόσθετων γεωτεχνικών ερευνών και μελετών, λόγω αστοχίας των αντίστοιχων αρχικών, προκειμένου να καταστεί άρτιο και ασφαλές το εν λόγω έργο. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, παρατηρήθηκαν έντονες και οργανωμένες αντιδράσεις από κατοίκους της περιοχής, οι οποίες (...) οδήγησαν στην διακοπή των προγραμματισμένων εργασιών του (...) γεωτεχνικού προγράμματος, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η πραγματοποίηση απαραίτητων εργασιών (γεωτρήσεων) για την ορθή και ακριβή αποτύπωση του εδάφους. (...) Κατόπιν τούτων, απαιτήθηκε η εκπόνηση των ανωτέρω γεωτεχνικών και άλλων μελετών, όπως και η πραγματοποίηση των προαναφερθεισών πρόσθετων εργασιών (...)». Συνεπώς, κρίθηκε ότι συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη σύναψη της ανωτέρω 1ης συμπληρωματικής σύμβασης.

4.3. Στη συνέχεια, με τη Δ6/οικ/3367/30.11.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων του Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ, εγκρίθηκαν ο 2ος Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών (Α.Π.Ε.), το 2ο Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.) και η 2η Συμπληρωματική Σύμβαση του ίδιου έργου, ποσού 6.500.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., μετά την έκδοση της 7/30.11.2010 θετικής γνωμοδότησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων. Με την 20/2011 Πράξη του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίθηκε ότι αυτό ήταν κατά χρόνο αναρμόδιο να επιληφθεί του ελέγχου νομιμότητας της συνδρομής των προϋποθέσεων σύναψης του συνόλου της συμπληρωματικής σύμβασης, καθόσον ορισμένες κατηγορίες εργασιών που περιλαμβάνονταν σε αυτήν είχαν ήδη ολοκληρωθεί ή είχαν αρχίσει να εκτελούνται σε χρόνο προγενέστερο της υποβολής του οικείου σχεδίου σύμβασης προς έλεγχο. Με τη 1250/2011 απόφασή του, το VI Τμήμα έκρινε ότι για μεν τις εργασίες που αφορούν α. στην πρόσθετη δαπάνη εργασιών (εκσκαφές αγωγού εκτροπής και προσωρινής παράκαμψης, σκυροδέματα και οπλισμός αγωγού εκτροπής) και β. στην πρόσθετη, επίσης, δαπάνη εργασιών που προέκυψε από την εντατικοποίηση των εργασιών για την κατασκευή του φράγματος (χρήση πρόσθετων μηχανημάτων, επαύξηση της ποσότητας του αιτούμενου νερού λόγω αυξημένης

ξηρασίας κατά τη θερινή περίοδο), οι οποίες είχαν ολοκληρωθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, ορθώς το Κλιμάκιο έκρινε ότι στερείται αρμοδιότητας να τις ελέγξει. Τούτο, διότι ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας προϋποθέτει έργο «υπό εκτέλεση», δηλαδή έργο του οποίου οι εργασίες πρόκειται να εκτελεστούν και δεν καταλαμβάνει εκείνες που ήδη έχουν εκτελεστεί ή έχουν, κατά το μεγαλύτερο μέρος, ολοκληρωθεί, καθόσον στην περίπτωση αυτή θα έτεινε στην εκ των υστέρων νομιμοποίηση του έργου. Για εκείνες δε τις εργασίες που αφορούν α. στην εγκατάσταση μετεωρολογικού σταθμού, β. στην πλήρωση του ταμιευτήρα και στην παρακολούθηση της συμπεριφοράς του φράγματος και γ. στην πρόσθετη δαπάνη της αρχαιολογίας, που δεν έχουν εκτελεστεί, το Τμήμα ανέπεμψε την υπόθεση στο Κλιμάκιο, προκειμένου να μην στερηθούν οι ενδιαφερόμενοι του πρώτου βαθμού κρίσης της υπόθεσης. Μετά την παραπομπή εκδόθηκε η 298/2011 Πράξη του Ε΄ Κλιμακίου, με την οποία κρίθηκε ότι οι προϋποθέσεις σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης συνέτρεχαν μόνο ως προς την ανωτέρω δαπάνη των αρχαιολογικών εργασιών, κρίση η οποία επικυρώθηκε με τις 2188/2011 και 2238/2011 αποφάσεις του VI Τμήματος.

4.4. Εξάλλου, με το άρθρο 3 του ν.4138/2013 (Α΄ 72) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Αναπτύξεως Ανατολικής Κρήτης» και «Οργανισμός Αναπτύξεως Δυτικής Κρήτης» συγχωνεύθηκαν σε νέα εταιρεία με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» («Ο.Α.Κ. Α.Ε.»), η οποία τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (βλ. και τη Δ16γ/364/15/256/Γ/18.6.2013 κοινή υπουργική απόφαση, Β΄ 1473). Σύμφωνα δε με την παρ. 12 του ως άνω άρθρου, η εν λόγω εταιρεία ανέλαβε το έργο της ύδρευσης Ηρακλείου Κρήτης και Αγίου Νικολάου από το Φράγμα Αποσελέμη. Ειδικότερα, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της περ. Η΄ με τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» (παρ. 29 έως 34) του εν λόγω άρθρου, οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) «Μελέτη και Κατασκευή έργου ύδρευσης Ηρακλείου Κρήτης και Αγ. Νικολάου από το Φράγμα Αποσελέμη», που συστήθηκε με το π.δ.85/2001 (Α΄ 73) και καταργήθηκε μετά την έκδοση του εγκριθέντος με τη Δ16γ/632/2/443/Γ/31.10.2013 απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β΄ 2836) Κανονισμού Λειτουργίας της «Ο.Α.Κ. Α.Ε.», καθώς και οι σχετικοί πόροι, μεταφέρθηκαν στην «Ο.Α.Κ. Α.Ε.», η οποία υπεισήλθε αυτοδικαίως σε όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από το εν λόγω έργο.

4.5. Ακολούθως, με τη ληφθείσα, κατά την 4^η συνεδρίαση της 8^{ης}.4.2021, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της «Ο.Α.Κ. Α.Ε.» εγκρίθηκε, κατόπιν θετικής

γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου της «Ο.Α.Κ. Α.Ε.» (Πρακτικό της 3^{ης} συν./5.3.2021), ο 6ος Α.Π.Ε. της αρχικής σύμβασης, ο 5ος Α.Π.Ε. της 1ης συμπληρωματικής σύμβασης, ο 4ος Α.Π.Ε. της 2ης συμπληρωματικής σύμβασης, το 3ο Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. και η σύναψη της 3ης συμπληρωματικής σύμβασης εργασιών, συμβατικού αντιτίμου 3.281.180,81 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. (2.646.113,56 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.). Στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την εν λόγω συμπληρωματική σύμβαση αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «(...) Η 3^η Συμπληρωματική Σύμβαση και το 3^ο Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. συντάχθηκε για να συμπεριλάβει την Εκτέλεση υπ' αρ. 156/2019 Απόφασης Διοικητικού Εφετείου Χανίων, η οποία εξεδόθη επί της υπ' αρ. 172/10.08.2012 Προσφυγής της Αναδόχου Κοινοπραξίας μας και περιλαμβάνει: - Την πρόσθετη δαπάνη των εργασιών (εκσκαφές αγωγού εκτροπής και προσωρινής παράκαμψης, σκυροδέματα και οπλισμός αγωγού εκτροπής) που εκτελέστηκαν σε διαφορετικές συνθήκες απ' ό,τι προβλεπόταν στη σύμβαση του έργου λόγω δυσμενών γεωλογικών συνθηκών (...) Οι εργασίες αυτές ανέρχονται σε 467.766,01€ (συμπεριλαμβανομένου Γ.Ε. & Ο.Ε. 18%). – Την εντατικοποίηση εκτέλεσης των εργασιών για την κατασκευή του σώματος του Φράγματος. Για να είναι δυνατή η ολοκλήρωση του αναχώματος του φράγματος θα έπρεπε να δοθεί σε κυκλοφορία η νέα Ε.Ο. ώστε να γίνει εκτροπή της κυκλοφορίας και να είναι δυνατή η απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών του φράγματος. Λόγω των απρόβλεπτων γεγονότων όπως αναφέρεται αναλυτικά παραπάνω η Ε.Ο. παραδόθηκε τελικά σε χρήση στις 10/4/2009. Το χρονικό διάστημα των 324 ημερών που απόμεινε έως τη λήξη της οριακής προθεσμίας (28-2-2010) δεν ήταν αρκετό για την ολοκλήρωση των εργασιών του φράγματος σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα (4/11/2005) που θα πραγματοποιούνταν σε 640 ημέρες (31/7/2006-30/4/2008). Για το λόγο αυτό ο ανάδοχος προσκόμισε πρόσθετο εξοπλισμό, εργάστηκε σε 2 βάρδιες και με υπερωριακή απασχόληση για τις χωματουργικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν για τα έργα του Φράγματος και μόνο για το χρονικό διάστημα από 12.5.2009 έως και 17.10.2009 διάρκειας 158 ημερών. (...) Επιπλέον λόγω των αυξημένων αναγκών (διπλή βάρδια στο φράγμα) και λόγω της θερινής περιόδου που εκτελέστηκαν οι εργασίες ο Ανάδοχος χρειάστηκε 39.520 μ³ νερού επί πλέον από ό,τι θα απαιτούνταν εάν εργαζόταν σε κανονικές συνθήκες. Οι εργασίες αυτές ανέρχονται σε 2.178.347,55€ (συμπεριλαμβανομένου Γ.Ε. & Ο.Ε. 18%)».

4.6. Ειδικότερα, το Διοικητικό Εφετείο Χανίων, με την 156/2019 απόφασή του, ακύρωσε τη Δ6/966/30.5.2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης,

Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατά το μέρος που με αυτήν απορρίφθηκε η από 12.3.2012 αίτηση θεραπείας της αναδόχου κοινοπραξίας σχετικά με τη συμπερίληψη, στον 2ο Α.Π.Ε. του έργου, των εργασιών που εκτελέστηκαν υπό διαφορετικές συνθήκες από ό,τι προβλεπόταν στη σύμβαση του έργου, λόγω δυσμενών γεωλογικών συνθηκών, των χωματοουργικών εργασιών για την κατασκευή των έργων του φράγματος που εκτελέστηκαν με υπερωριακή απασχόληση και της προμήθειας και μεταφοράς νερού, οι οποίες τελικώς δεν συμπεριλήφθηκαν στον οικείο Α.Π.Ε. και δεν συμβασιοποιήθηκαν κατόπιν των προπαρατεθεισών κρίσεων του Ε΄ Κλιμακίου και του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. ανωτέρω σκέψη 4.3), και υποχρέωσε το Ελληνικό Δημόσιο και την «Ο.Α.Κ. Α.Ε.» να προβούν σε συμπερίληψη, σε Α.Π.Ε., των ανωτέρω εργασιών και στη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης με την ανάδοχο κοινοπραξία. Εξάλλου, κατά τα αναφερόμενα στην εν λόγω 156/2019 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Χανίων, το έργο έχει παραληφθεί οριστικά με το από 28.11.2016 πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής της προς τούτο συσταθείσας Επιτροπής.

5. Με δεδομένα τα ανωτέρω, το Κλιμάκιο κρίνει ότι το υποβληθέν προς έλεγχο σχέδιο σύμβασης δεν συνιστά συμπληρωματική σύμβαση, με την οποία τα μέρη συνομολογούν την ανάγκη εκτέλεσης πρόσθετων εργασιών άμεσα συνεχόμενων με εκείνες του αρχικού έργου, λόγω της συνδρομής απρόβλεπτων περιστάσεων, αλλά σύμβαση που συνάπτεται σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης, προκειμένου να τακτοποιηθεί σε βάρος των πιστώσεων του έργου, το οποίο, άλλωστε, έχει παραληφθεί οριστικά από το έτος 2016, η δαπάνη που αντιστοιχεί στο εργολαβικό αντάλλαγμα του αναδόχου για τις προαναφερθείσες εκτελεσθείσες υπερσυμβατικές εργασίες. Συνεπώς, απαραδέκτως υποβάλλεται στον έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, διότι δεν καταλείπεται στη συγκεκριμένη περίπτωση πεδίο άσκησης προσυμβατικού ελέγχου για την καταβολή εργολαβικού ανταλλάγματος σε σχέση με ήδη εκτελεσθείσες εργασίες, για τις οποίες μάλιστα το Ε΄ Κλιμάκιο ήδη από το έτος 2011 είχε κρίνει ότι ήταν κατά χρόνο αναρμόδιο να επιληφθεί του ελέγχου νομιμότητας αυτών (βλ. ανωτέρω ΕλΣυν Ε΄ Κλ. 20/2011), κρίση η οποία επικυρώθηκε με τη 1250/2011 απόφαση του VI Τμήματος (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 2135/2020), η δε αιτία σύναψης της σύμβασης ανάγεται στην ανέλεγκτη κατά την παρούσα διαδικασία κρίση του Διοικητικού Εφετείου Χανίων, όπως αυτή διατυπώνεται στην 156/2019 απόφαση αυτού (βλ. και ΕλΣυν Ε΄ Κλ. 299/2021).

Για τους λόγους αυτούς

Απαραδέκτως εισάγεται ενώπιον του Κλιμακίου τούτου για την άσκηση προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας το σχέδιο της 3ης συμπληρωματικής σύμβασης του έργου της εταιρείας «Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.» με τίτλο «Υδρευση Ηρακλείου και Αγίου Νικολάου από το Φράγμα Αποσελέμη - Κατασκευή Φράγματος Αποσελέμη», σε εκτέλεση της 156/2019 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Χανίων.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΓΝΑΡΔΕΛΛΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΡΤΕΡΟΛΙΩΤΗ